

[Rager.]

slipper for det personlige ansvar med alt, hvad han ejer og har; hans aktieselskab kan gå ned, han selv kan klare sig videre. Det er et meget stort privilegium, og er det underligt, at man, når man giver sådanne privilegier, også kræver, at der skal være visse regler, hvorefter de pågældende aktieselskaber kan drive deres virksomhed? Vi har her i Danmark tidligere kunnet drive et aktieselskab med en kapital på 5 000 kr. og kan nu gøre det med en kapital på 10 000 kr.; såvidt jeg ved, er der ingen andre lande, hvor man kan gå så langt ned med aktiekapitalen. Vi skal passe på, at man gennem aktieselskaberne også netop får virksomheder af en sådan konstruktion, som man egentlig har tænkt på; oprindeligt har tanken jo været, at flere personer slår sig sammen for ved fælles kapitaltilskud at kunne føre en forretning på aktieselskabsbasis. Endvidere skal der i ethvert aktieselskabs love stå, hvad dets formål er; men formålet for de små aktieselskaber, som vi nu har, er ikke og kan aldrig være at drive pengeudlån, hverken til aktionærer, til bestyrelse eller til direktion.

Derfor synes jeg, at dette lovforslag, således som det nu er foreslået formet, har fået den helt rigtige udformning, og derfor vil jeg anbefale at stemme for de stillede ændringsforslag og for lovforslaget ved den endelige afstemning. Jeg tager imidlertid mit forbehold overfor underændringsforslaget, som jeg synes de ærede medlemmer, der har stillet det, i virkeligheden skulle have holdt sig for gode til at stille; det er en kritik af et arbejde, de i virkeligheden allesammen har kunnet være bekendt.

Niels Pedersen: Jeg er enig med det ærede medlem hr. Rager i hans betragtninger over aktieselskabsformen, jeg er enig med ham i, at den er frivillig, og at den jo stadig oprettholdes til trods for dobbeltbeskatningen. Aktieselskabsformen er et privilegium, og derfor er det, som det ærede medlem også sagde, rigtigt, at der gives regler for, hvordan denne aktieselskabsform må benyttes.

Jeg nævnte ved første behandling af dette forslag, at et tidligere medlem af dette høje ting, dr. Axel Dam, i sin tid sagde, at den bedste aktieselskabslovgivning var slet ingen at have, det bedste var, at man ikke anerkendte upersonlige retsobjekter. Som forholdene har udviklet sig, er det imidlertid i dag umuligt at skaffe tilstrækkelig kapital til, at virksomheder kan anlægges og drives, og derfor er det

rimeligt, at vi har en aktieselskabslovgivning.

Da lovforslaget oprindeligt blev foreslået af socialdemokratiet, kunne jeg ikke tiltræde det, men efter at vi har behandlet sagen i udvalget, kan jeg fuldtud tiltræde det i den formulering, der nu foreslås.

Jeg vil imidlertid gerne forespørge den højtærede handelsminister, hvordan man i de selskaber, som ikke skal offentliggøre deres regnskaber — altså de selskaber, som har under 10 aktionærer, og de udgør, såvidt jeg ved, to femtedele af samtlige aktieselskaber her i landet — kontrollerer aktionærlån. Såvidt mig bekendt bliver disse aktieselskabers regnskaber kun indsendt til aktieselskabsregisteret og til skattevæsenet, og når de ikke må blive offentliggjort, hvem har så påtaleret og påtalepligt, hvis der findes aktionærlån opført i regnskaberne? Det kan jeg ikke se der står noget nærmere om i lovforslaget.

Også jeg kan tiltræde den højtærede handelsministers underændringsforslag, hvorefter lovbestemmelsen skal revideres i samlingen 1954—55, og jeg håber, at man til den tid samtidig med en sådan revision kan tage andre punkter i aktieselskabsloven, som jeg tror trænger til at blive nærmere undersøgt og ændret, op til behandling.

Jeg kan på min gruppes vegne give tilslutning til det foreliggende lovforslag.

A. C. Normann: Det er helt interessant at deltage i en debat her i tinget, hvor det er retsforbundets ordfører, der er så langt den lidenskabeligste tilhænger af en forøgelse af indgreb fra rigsdagens side, hvad retsforbundet jo ellers vender sig imod.

Jeg vil først gøre en bemærkning til det ærede medlem hr. Rager. Jeg er fuldstændig enig med ham i hans omtale af det grundlag, på hvilket aktieselskabsformen hviler, og det synspunkt, man fra samfundets side må anlægge overfor aktieselskabsformen under hensyn til, at indehaverne af aktieselskaber gennem denne form har skubbet det personlige ansvar fra sig. Jeg tager det ærede medlems udtalelse frem for at rette op på en misforståelse, som måske kunne brede sig efter de udtalelser, det ærede medlem fremsatte. Han pegede på det personlige ansvar i denne forbindelse, og det kunne give ærede medlemmer den opfattelse, at det personlige ansvar i det forhold, her er tale om, ikke vil komme til at spille en rolle. Det er klart — det vil jeg gerne understrege stærkt —, at den slags låntagere, som man nu vil tillade at være